

בנימין דה לה פואנטה

הקדמה¹

חג פורים מקבל את שמו כבר במגילת אסתר (פרק ט פסוק כו):
על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור

החג נקרא על שם הפור שהטיל המן כדי למצוא את התאריך הנכון שבו יהרוג את העם היהודי היושב בממלכת אחשורוש. וכך מסופר במגילה על אותו הפור (אסתר ג' ז'):
בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר:

וכן בפסוקים המסכמים את סיפור המגילה (אסתר ט כד):
כי המן בן המדתא האגגי צרר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם והפיל פור הוא הגורל להם ולאבדם:

הפסוקים מדגישים לקורא כי המילה "פור" הינה מילה פרסית שתרגומה לעברית הוא "גורל", ועל שם גורל/פור זה נקרא החג פורים.

נדמה שקשה שלא להתפעל מהבחירה של שמו של החג. דווקא על שם הפעולה שלכאורה נראית הכי לא חשובה בסיפור הארועים – הפור. פעמים אף ניתן לחשוב שבחירת שם זה איננו אלא בדיחה

1. לתועלת הקורא שאיננו בקי בסיפור המגילה, נביא כאן תקציר של מהלך העניינים במגילת אסתר בסדר כרונולוגי:
שנה 3 משתה לכל שריו ועבדיו של אחשורוש – 180 יום.
משתה לתושבי שושן הבירה – 7 ימים.
שנה 7 בחודש טבת – אסתר נישאת לאחשורוש.
שנה 12 בחודש ניסן – המן מפיל את הפור.
י"ג בניסן – השליחים יוצאים עם הגזרה להמית את היהודים בי"ג באדר.
שלושה ימי צום.
יומיים אסתר מזמינה את המן והמלך למשתה.
המן נתלה על העץ.
כ"ג בסיני – השליחים יוצאים עם הבשורה שמותר ליהודים להתגונן.
י"ג באדר – היהודים הורגים בשונאיהם.
י"ד באדר – היהודים בשושן נלחמים יום נוסף, ובשאר המדינות היהודים נחים.
ט"ו באדר – היהודים בשושן נחים.

פורימית מוצלחת. במאמר זה ננסה לבאר מהי החשיבות הגדולה שיש לייחס להטלת הגורל על ידי המן – חשיבות כה מכרעת ששם החג נקבע בגללה?²

עמלק וגורלות

במסורת היהודית חג הפורים הינו חוליה בשרשרת המפגשים והמלחמות שהתקיימו במהלך ההיסטוריה בין עם ישראל לבין עמלק. המן הוא מזרע עמלק, ורצונו להשמיד את העם היהודי, הינו אותו רצון ואובססיה שבא לידי ביטוי פעמים נוספות בהיסטוריה, כשקמו צוררים עמלקים שרצו להלחם ולהשמיד את עמנו. חכמינו ראו בפור ובגורל אלמנט שחוזר על עצמו במפגשים אלו במהלך ההיסטוריה החל מהמפגש הראשון ביציאה ממצרים וכלה במפגש הסופי בביאת הגואל (פסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פרשה ג ד"ה ומשה ואהרן וחור):

ארבעה שמות נקראו לגורל: חלש, פור, גורל, חבל, ובכולם לקו בני עשו (עמלק הוא בן בנו של עשו - ב.ד.). בחלש לקה עמלק, שנא' "ויחלוש יהושע" (שמות יז יג). בגורל ובפור לקה המן, שנא' "הפיל פור הוא הגורל לפני המן" (אסתר ג ז). בחבל עתיד ללקות אדום, שנא' "חבלי יולדה יבאו לו" (הושע יג יג).

למקרא מדרש זה חוזרת השאלה ועולה, מה החשיבות הרבה שיש בגורל ומדוע היא חוזרת על עצמה דווקא במפגשים שבין עמלק לעם היהודי.

מהו הפור?

"הפור" בשמו הפרסי או 'הגורל' בשמו העברי הינו טקס שנעשה כדי לבחור אפשרות אחת מתוך מגוון אפשרויות. במקרים מסוימים, הגורל בוחר אפשרות אחת מתוך מספר אפשרויות אשר אין לאחת עדיפות ברורה על האחרת, מתוך רצון לתת חזות אובייקטיבית להחלטה. במקרים אחרים, בעיקר בימים קדומים, הגורל נועד לברר אפשרות אחת שהיא אובייקטיבית נכונה, מתוך מגוון האפשרויות, מתוך אמונה שכוח עליון מעורב בהטלת הגורל" (מתוך ויקיפדיה ערך "הטלת גורל").

כשהמן רצה לבחור את הזמן המתאים ביותר לאבד את העם היהודי הוא הבין שזו משימה מורכבת ומסוכנת ולכן הוא רצה למצוא סיוע מגורמים עליונים כדי שהוא יראה הצלחה במעשיו. על מנת להשיג את אותו סיוע הטיל המן את הפור, שתוצאותיו כמובן אינן נקבעות בידי אדם, אלא בידי כוחות הטבע שעל פיהם העולם מתנהל דבר יום ביומו.

2. מחברים רבים עסקו בשאלה זו וכל אחד הלך בכיוון מעט שונה מקודמו. הקורא המעוניין להרחיב בנושא מוזמן לעיין בין היתר במקורות הבאים: מו"ר הרב שבתי רפפורט בתוך "קבעוני לדורות", מאמרים לחדש אדר לזכר דקלה אלואי ז"ל, מובא גם באתר: <http://www.yeshiva.org.il/midrash/shiur.asp?cat=339 & id=3285 & q=>. פירוש "עקידת יצחק" על מגילת אסתר ט' כו. בני יששכר, מאמרי חודש אדר, מאמר ד' ר' צדוק הכהן, פרי צדיק – פורים אות ו'.

מהרגע שבו החליט המן "להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרכזי" הפעולה הראשונה אותה הוא מבצע היא הפלת הפור. על אף שבהמשך המגילה אנו מוצאים שני מקרים בהם המן נועץ במקורביו, במקרה זה המן מוותר על התייעצות עם גורמים אנושיים והוא פונה ישירות לפור. בפור זה ובתוצאותיו הוא מוצא סיוע ועידוד לרעיון השמדת העם היהודי. הפור, בעיני המן, איננו רק גורם מייעץ, אלא מהווה קביעה בטוחה: אם הפור נפל ביום פלוני, אזי מוכרח להיות שבאותו היום יתרחש המעשה, הרי כך קבע הגורם העליון שאחראי על המזל³.

כדי להבין מעט יותר את החשיבות של הפור, נעיין מעט במהות ההסתמכות על המזלות ובחשיבות המזלות בכלל בקביעות אורחות החיים.

אין מזל לישראל - דעות בחז"ל

גם חכמי התלמוד ייחסו למזלות השפעה רבה על קורותיו של האדם בעולם הזה. כך אומר האמורא רבא (מועד קטן כח ע"א):

חיי, בני ומזוני, לא בזכותא תליא מילתא, אלא במזלא תליא מילתא (=חיים, בנים ומזונות לא תלויים בזכות אלא במזל).

כלומר, אורך חייו, מספר בניו, ועושרו של האדם אינם תלויים בזכויות שיש לאותו אדם אלא במזל. רבא מוכיח את דבריו מהעובדה שהאמורא רבה שהוא צדיק גדול ובכל זאת לא זכה לעשירות או לאריכות ימים.

לעומת הגמרא במסכת מועד קטן המוכיחה שהמזלות משפיעים על קורות האדם, הגמרא במסכת שבת (קנו ע"א) מביאה מחלוקת אמוראים בשאלה האם עם ישראל מושפע מהמזלות או לא: *איתמר (=נאמר, זהו מילת פתיחה למחלוקת אמוראים) רבי חנינא אומר: מזל מחכים מזל מעשיר ויש מזל לישראל. רבי יוחנן אומר: אין מזל לישראל.*

הגמרא ממשיכה ומביאה עוד חכמים שנראה שהסכימו לדעת רבי יוחנן שאין מזל לישראל. לדוגמא, האמורא רב הבין שהפסוקים מבראשית פרק טו מדברים על כך שאין למזלות השפעה על עם ישראל:

(1) אחר הדברים האלה, היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר: אל תירא אברם אנכי מגן לך שרך הרבה מאד:

3. בספר "שער בת רבים" (ליקוט מיותר מחמש מאות ספרים, המלקט: הרב חיים ארי' לייב ב"ר יוסף) על פרק ג' פסוק ז' מובא בשם ה"יערות דבש" (לר' יונתן אייבשיץ) חלק א' דרוש ג' שכך עשה המן את הגורל: "עשה 12 פתקים של 12 חדשים ועירבן והניחן בקלפי אחת. וגם כתב 365 פתקים של 365 ימי השנה ועירבן והניחן בקלפי שני. ואח"כ פשט ידו והוציא מכל קלפי פתק אחת. ועלה מקלפי החדשים חדש אדר ומקלפי של ימים יום י"ג באדר". וכך ראה המן שהמזלות מסייעים בידו. לעומת זאת, בעל ה"עקידת יצחק" (לר' יצחק עארמה) בפירושו למגילה הבין שהפור נערך בצורה שלא הייתה אפשרות לטעות, ועצם זה שהפור נפל בחודש הרחוק ביותר (שכן הפור נערך בתחילת ניסן) היה צריך להדליק אצל המן נורת אזהרה.

- (2) ויאמר אברם: ה' אלוקים מה תתן לי ואנכי הולך עירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר:
 (3) ויאמר אברם: הן לי לא נתתה זרע, והנה בן ביתי יורש אתי:
 (4) והנה דבר ה' אליו לאמר: לא יירשך זה! כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך:
 (5) ויוצא אתו החוצה ויאמר: הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם. ויאמר לו:
 כה יהיה זרעך:

לאחר שה' מבטיח לאברם שכר רב, אברם מפקפק בחשיבות ההבטחה שכן אין לו זרע. רב מסביר שהסיבה לפקפוק הוא המזל, ההסתכלות בכוכבים. בהוצאת אברהם החוצה, ה' מנסה לנתק בינו לבין התובנות הנלמדות מהכוכבים:

ואף רב סבר אין מזל לישראל. דאמר רב יהודה אמר רב: מניין שאין מזל לישראל? שנאמר (בראשית טו) "ויוצא אותו החוצה" אמר אברהם לפני הקב"ה: רבש"ע (בראשית טו) "בן ביתי יורש אותי". אמר לו: לאו (בראשית טו) "כי אם אשר יצא ממעיך". אמר לפניו: רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל.

אם כן, יוצא מהגמרא במסכת שבת שישנה מחלוקת האם המזלות משפיעים על עם ישראל או לא, כאשר הגמרא נוטה מאד ומביאה הוכחות לדעה האומרת שאין מזל לישראל. זאת, לעומת הגמרא במסכת מועד קטן האומרת בפירוש שהמזלות משפיעים גם על קורות חייו של אדם מישראל.

אין מזל לישראל - דעות בראשונים

ישנן מספר גישות בין הראשונים כיצד לתרץ את הסתירה בין הגמרא בשבת לבין הגמרא במועד קטן:

- גישה אחת מסבירה כי הגמרא האומרת ש'בניי חיי ומזוני במזלא תליא מילתא' הולכת לפי השיטה שיש מזל לישראל, ומכיוון שהגמרא בשבת נוטה יותר לכיוון הדעה הסוברת שאין מזל לישראל, דבריו של רבא במועד-קטן דחויים. ובאמת לפי השיטה שאין מזל לישראל לא ניתן לומר שיש דברים התלויים במזל אצל עם ישראל.

- הגישה השנייה, גישת בעלי התוספות (שבת שם ומ"ק שם), מסבירה שהאמירה שאין מזל לישראל איננה קביעה מוחלטת. כלומר, אמנם המזל הוא גורם קובע בענייני בני, חיי ומזוני אך אצל ישראל לפעמים ישנה אפשרות לשנות ממה שנקבע מהמזל במידה ויש לאדם זכויות.

בין כך ובין כך, העולה משתי הגישות הוא כי למעשה ההשקפה האומרת שיש ישראל יכולים להשפיע על המציאות - שאין מזל לישראל, גם בניגוד למה שנראה מהמזלות, היא ההשקפה הנכונה יותר. כאשר הרשב"א נשאל לבאר את הסתירה בעניין השפעת המזלות הוא השיב (שו"ת הרשב"א חלק ה סימן מח):

הוא ענין עמוק מאד, לא שמעה אזני, רק כנקודה מן הגלגל הגדול, ולא קבלתי מרבתי כטפה מן הים, ולא אוכל לפרש.

אך במקום אחר הוא מבאר מעט את ענין השפעת המזלות על ישראל וכותב (שו"ת הרשב"א חלק א סימן קמח):

הדבר הזה נחלקו בו חכמי ישראל בכמה מקומות בתלמוד אם יש מזל לישראל או אם אין מזל לישראל... ונראה לי כי לא נחלקו אלא במקרה היחידים ולא במה ששייג את הצבור. כי לדעת כולם כח הציבור גדול לידון על פי מעשיהם לטוב או למוטב.

כלומר, בוודאי שעל עם ישראל ככלל אין השפעה של המזלות וכל מה שנחלקו החכמים בגמרא זה רק בנוגע להשפעת המזלות על היחיד מעם ישראל.

האבן-עזרא גם כן מכריע שאין מזל לישראל הן בנוגע לכלל והן בנוגע לפרט, אך כל זה בתנאי שישראל שומרים את התורה. נקודה זו מבוארת יפה בדברי האבן-עזרא (שמות לג כא) המסביר שבעצם לא מדובר שישראל משנים את המציאות המשתקפת מהמזלות אלא שכיוון שהם שומרים את התורה ישנם גורמים אחרים המייעדים להם מציאות אחרת:

ואתן לך משל חשוב, שהיתה מערכת הכוכבים שיגדל נהר על עיר אחת וישטוף אנשים או ימותו. ובא נביא והזהירם, שישבו אל השם בטרם בא יום רעתם. ושבו אליו בכל לבם. ובעבור שדבקו בו, נתן בלבם, שיצאו אנשי העיר לחוץ להתפלל אל השם. והנה עשו כן. וביום ההוא גדל הנהר פתאום כמנהגו, כאשר ראינו בעיינינו פעמים רבות ושטף כל העיר. והנה לא סרה גזירת השם והוא הצילם.

וחשוב, כי המשרתים ירוצו כסוסים עוברים במסלה, ולא ירוצו להרע או להטיב, רק ככה דרכם. וחשוב כי במסילה איש עור לא ידע מנהג הסוסים מתי הולכין אל ימין או לשמאל, והוא נשען על פקח שידע סודם. והנה הוא ישמרנו, כי ברצם בצד זה יוליך העור לצד האחר, ומרוצת הסוס לא תשתנה והעור ימלט⁴.

אין מזל לישראל - מקור וטעם

ראינו עד כה שהדעה הרווחת בין חכמינו היא, שבניגוד לאומות העולם שהמזלות משקפים את המציאות אותה הם פוגשים, אצל עם ישראל יש מציאות אחרת - כזו שאינה משתקפת ואינה מושפעת מהמזלות. עתה נבאר את המקור ואת הטעם לגישה זו ש"אין מזל לישראל".

4. כדאי לעיין בחוברת חידושי תורה של NDS כרך 4 במאמרו של א. פופקו "שירי החול של ר' אברהם אבן עזרא" עמ' 44-45 שם מובאים שני שירים שמראים כי האבן עזרא מייחס למזל משקל רב.

באחד מנאומו של משה רבינו בספר דברים, הוא חוזר על האיסור לעבוד עבודה זרה, ומתוך דבריו ניתן לראות השוואה בין עם ישראל לאומות העולם (דברים ד'):

- (טו) ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר ה' אליכם בחרב מתוך האש:
 (טז) פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה:
 (יז) תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים:
 (יח) תבנית כל רמש באדמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ:
 (יט) ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים
 ונחת והשתחית להם ועבדתם אשר חלק ה' אלדיך אתם לכל העמים תחת כל השמים:
 (כ) ואתכם לקח ה' ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה:

משה רבינו מגדיר את כוחות השמים: השמש, הירח, הכוכבים וכל צבא השמים כגורמים "אשר חלק ה' לכל העמים" לעומת עם ישראל שנלקחו ע"י והוצאו מארץ מצרים. ההגדרה של 'חלוקת גורמי השמים' לאומות העולם טעונה ביאור, וכך מסביר הרמב"ן פסוקים אלו:

אשר חלק ה' אלדיך אתם לכל העמים – כי לכולם כוכב ומזל וגבוהים עליהם מלאכי עליון, כגון הנאמר בדניאל שר מלכות פרס ושר מלכות יון, ובעבור כן יעשו להם אלהים מהם ויעבדם.

ואמר ואתכם לקח ה' – כי אתם חלק השם, לא תקימו עליכם שר או עוזר זולתו. כי הוא הוציא אתכם מכור הברזל... והנה עשה כל זה כדי שתהיו לו נחלה ותהיו לשמו הגדול סגולה מכל העמים:

משמעות דברי הרמב"ן הם שלכל אחד מאומות העולם ישנם כוכבים ומזלות הממונים עליהם מטעם ה' (ולכן האומות גם טועים לעבוד את אותם הגורמים). לעומת זאת על עם ישראל אין שום השפעה חוץ מההשפעה הישירה של ה'. לאור דברים אלו ניתן להבין כי הסיבה שחכמינו קבעו את הכלל ש'אין מזל לישראל' הינה משום שההשגחה לה זוכה עם ישראל נמצאת בדרגה גבוהה יותר מאשר ההשגחה על אומות העולם⁵.

5. לאור דברינו ניתן להציע חידוש בהסבר דברי רש"י על הפסוק "ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך" (בראשית טו ה) רש"י מסביר:

לפי מדרשו אמר לו צא מאצטגנינות שלך שראית במזלות שאינך עתיד להעמיד בן, אברם אין לו בן, אבל אברהם יש לו בן. וכן שרי לא תלך, אבל שרה תלך, אני קורא לכם שם אחר וישתנה המזל.
 דבר אחר הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים, והווי לשון הבטה למעלה למטה.
 רש"י מציע שני פירושים לכאורה שונים: א. צא מאצטגנינות. ב. הוציאו מחלל העולם.
 לאור דברינו ניתן להציע כי שני הפירושים מכוונים לאותו דבר. הדרך לצאת מהסתכלות על העולם בעיניים של אצטגנינות ומזלות זה להגביהו עוף אל מעל הכוכבים ולראות כיצד העולם נראה כשנמצאים בנקודת שליטה על המזלות.

הפור של המן

הגאון מוילנא, בפירושו למגילת אסתר מסביר מדוע הפור הוא כל כך עקרוני וחשוב לסיפור המגילה (פירוש הגר"א ע"ד הפשט למגילת אסתר ג' ז):

לפי שידוע שאין מזל כלל לישראל... והיינו שעפ"י המזלות לא היה ראוי להיות בן לאברהם אבינו ע"ה[=עליו השלום] שראה באצטגנינות שלו שאין ראוי להיות לו בן, אך הקב"ה הגביה אותו למעלה מן המזלות ואמר לו "כה יהיה זרעך". וא"כ[=ואם כן] לפי המזלות לא היו ראויין ישראל להיות כלל בעולם.

לפי הגר"א ההשגחה השונה הקיימת בין ישראל לאומות העולם נובעת כבר מלידתו של יצחק. מכיוון שעפ"י הכוכבים לא היה אמור יצחק להיוולד כל תולדותיו של יצחק בעצם מנותקים ומוגבהים מהשגחת המזלות. על פי ראייה זו יש להסתכל ולהבין את סיפור המגילה בשני מישורים שונים: מישור ההשגחה על ישראל ומישור ההשגחה על אומות העולם.

במישור ההשגחה על אומות העולם שאיפותיו של המן היו אמורות להתקיים על פי הגורל שהטיל המן ביום י"ג באדר. אולם, במישור ההסתכלות של עם ישראל הגורל שהטיל המן לא היה אמור להשפיע כלל על מהלך חייהם של היהודים בממלכת אחשורוש, זאת בתנאי שהיהודים יהיו ראויים להשגחה שהיא מעל המזלות. כך יש להבין את השתדלותם של היהודים בקביעת תענית, שאיפה להיותם ראויים להנהגה שהיא מעל למזלות. כך גם יש להבין את דבריהם של אוהביו של המן: "אם מזרע היהודים מרדכי... נפול תפול לפניו".

בעצם כל סיפור המגילה נסוב סביב השאלה: האם בני ישראל יהיו תחת השפעת גורלו של המן או שיצליחו להתעלות מעל להשגחת הגורלות?

נפילת הפור בחודש אדר

ראינו לעיל שחז"ל ייחסו למזלות תפקיד מכריע במאבק המתמשך בין זרע ישראל לזרע עמלק: "ארבעה שמות נקראו לגורל... ובכולם לקו בני עשו". המגילה בהדגשתה את הפור וחז"ל בקריאתם את המגילה מלמדים אותנו שלא רק שישאל צריכים להיות מנותקים מהשפעת המזלות אלא שעמלק אינם מסוגלים להתנתק תפיסתית מהנהירה אחרי הגורלות והמזלות. חוסר האפשרות להסתכל על העולם דרך עיניים שאינם מושפעים מתמונת המזלות היא אשר מביאה בהכרח למפלתם.

כך חז"ל מתארים את תגובתו של המן לתוצאת הגורל אותו הפיל (ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנד):

"הפיל פור הוא הגורל", אמר רבי חמא בר חנינא: תנא (=שנינו) כיון שנפל לו בירח אדר שמת

שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת משה רבם, והוא אינו יודע שבשבעה באדר מת משה ובשבעה באדר נולד משה.

המן ראה בתוצאת הפור סיוע וחיזוק לרעיון אותו הגה, בזה שהפור נפל על החודש בו מת משה רבינו.

חז"ל מספרים, שאבות אבותיו של המן נהגו בצורה דומה כאשר באו להלחם עם בני ישראל לאחר יציאת מצרים (ילקוט שמעוני חבקוק רמז תקסד):

כתיב "והיה כאשר ירים משה ידו" (שמות יז יא). ר' יהושע אומר: כשפן (=עוסק בכשפים) גדול היה עמלק, ומה היה עושה היה מעמיד בני אדם ביום גינוסיא (יום הולדת) שלו לומר לא במהרה אדם נופל ביום גינוסיא שלו, מה עשה משה, ערבב את המזלות הה"ד [=הדא הוא דכתיב, כך כתוב] (חבקוק ג): "שמש ירח עמד זבולה", וכתיב "רום ידיהו נשא".

עמלק, במלחמתם עם בני ישראל במדבר ניסו להשתמש במזלות והעמידו דווקא לוחמים להלחם ביום הולדתם. הם האמינו שיש לאדם מזל מיוחד ביום הולדתו שנותן לו כח של חיים, שכן הוא נולד וקיבל את חייו ביום זה, ולכן לא במהרה אדם נופל ביום הולדתו. כתגובה, משה 'ערבב את המזלות', כדי שלא תהיה להם השפעה על תוצאות המלחמה.

טעותו של המן

המן לא למד מההפסד של עמלק במלחמה ההיא וניסה שוב את כוחו על מנת לפגוע ביהודים תוך כדי שימוש בגורלות. כאשר נפל הגורל על החודש בו נפטר משה רבינו היה בטוח שאין לו סיכוי להפסיד, שכן בחודש זה כבר נלקחו חיים מעם ישראל, ולכן בוודאי שבחודש זה המזלות פועלים לרעת עם ישראל.

חז"ל מסבירים את טעותו של המן ש"הוא אינו יודע שבשבעה באדר מת משה ובשבעה באדר נולד משה". צורת החשיבה של המן לא הניחה לו להבין אפשרות כזו שאדם ימות באותו יום בו הוא נולד, שכן זו סתירה בין המזלות. אם יום זה הוא יום של מוות, הבין המן, אזי הוא בהכרח איננו יכול להיות יום של חיים והולדה. לעומת זאת, בשעה שעמד משה לפני פטירתו הוא הצהיר בפני עם ישראל (דברים לא ב) "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום". רש"י מסביר בשם חז"ל את דבריו כאומר: היום מלאו ימי ושנותי, ביום זה נולדתי וביום זה אמות.

משה רבינו רואה את פטירתו ביום לידתו כהגעה לשלמות, דבר המסמל את מילוי וסיום תפקידו של האדם בעולם הזה. בעיניו של משה האדם עצמו הוא זה שיכול להפוך את מזלות הימים אותם הוא עובר במהלך חייו, ואין צורך לראות את עצמו משועבד לתכתיבים הנובעים מכוחות זרים.

אותה ההשגחה שאיחדה את יום פטירת משה עם יום הולדתו, היא זו שהצילה את עם ישראל בימי מרדכי ואסתר מהגורל אותו הטיל המן.

בנימין דה לה פואנטה הצטרף ל-NDS בקיץ 2005 לאחר שסיים את לימודיו לתואר בהנדסת חשמל ולרבנות באוניברסיטת "בר-אילן". נשוי לשושנה ואב לאברהם מרדכי (אמ"י) ולחגי יאיר. שואף להגשים חיים של שילוב תורה ומדע.

